

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

راهنمای طبیعت گردی (اکوتوریسم)

گروه برنامه ریزی درسی گردشگری

تاریخ شروع اعتبار: ۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۵-۹۱/۳۶/۱/۲

معاونت پژوهش و برنامه ریزی: تهران- خیابان
آزادی- نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران- خیابان
آزادی- خیابان خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت-
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات- طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷
کد پستی: ۱۴۵۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری

آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/اصول: به مفهوم میانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار

مشخصات عمومی شغل:

راهنمای طبیعت گردی کسی است که شناخت کامل از اکوسیستم، اکوتوریسم، مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست، نحوه استقرار و زندگی در طبیعت، حیات وحش، زمین شناسی، اقلیم شناسی و هواشناسی، انواع گونه های گیاهی ایران، روحیات اقوام ایران و سایر ملل، عکاسی و فیلمبرداری در طبیعت، سخنوری و فن بیان، ورزش های مرتبط با طبیعت گردی، فنون راهنمایی، مناطق حفاظت شده و زبان تخصصی داشته باشد.

ویژگی های کارآموزورودی:

حداقل میزان تحصیلات: دیپلم همه رشته ها

حداقل توانایی جسمی: سلامت کامل جسمی و روانی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد: استاندارد راهنمای عمومی گردشگری با کد استاندارد ۹۱/۳۳/۱/۲-۵ و مهارت خواندن متون فنی مرتبط

طول دوره آموزشی:

طول دوره آموزش	:	۳۸۸	ساعت
- زمان آموزش نظری	:	۱۹۴	ساعت
- زمان آموزش عملی	:	۱۶۴	ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	:	۳۰	ساعت
- زمان اجرای پروژه	:	-	ساعت
- زمان سنجش مهارت	:	-	ساعت

روش ارزیابی مهارت کارآموز:

۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵٪

۲- امتیاز سنجش عملی: ۷۵٪

۱-۲- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰٪

۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: ۶۵٪

ویژگیهای نیروی آموزشی:

حداقل سطح تحصیلات: لیسانس مرتبط

فهرست توانایی های شغل

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی شناخت اکوسیستم
۲	توانایی شناخت مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست
۳	توانایی شناخت اکوتوریسم
۴	توانایی استقرار و زندگی در طبیعت
۵	توانایی شناخت حیات وحش
۶	توانایی تشخیص غارها، کوهها و زمین شناسی
۷	توانایی شناخت اقلیم شناسی و هواشناسی
۸	توانایی شناخت گونه های گیاهی ایران
۹	توانایی شناخت روحيات ملل
۱۰	توانایی شناخت اقوام و عشایر ایران
۱۱	توانایی شناخت فنون راهنمایی تور و نقش راهنما
۱۲	توانایی سخنوری و فن بیان
۱۳	توانایی شناخت ورزش های مرتبط با طبیعت گردی
۱۴	توانایی عکاسی و فیلمبرداری در طبیعت
۱۵	توانایی شناخت مناطق حفاظت شده
۱۶	توانایی شناخت زبان تخصصی
۱۷	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۱۷	۸	۹	<p>توانایی شناخت اکوسیستم</p> <p>۱-۱ آشنایی با تعریف اکوسیستم</p> <p>۱-۲ آشنایی با انواع اکوسیستم</p> <p>- اکوسیستم تالابی</p> <p>- اکوسیستم کوهستانی</p> <p>- اکوسیستم جنگلی</p> <p>۱-۳ آشنایی با اکوسیستم های شاخص ایران</p> <p>- اکوسیستم های بیابانی و کویری</p> <p>- اکوسیستم های کوهستانی</p> <p>- اکوسیستم های جنگلی</p> <p>- اکوسیستم های آبی</p>	
۳	-	۳	<p>توانایی شناخت مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست</p> <p>۲-۱ آشنایی با قوانین و مقررات محیط زیست</p> <p>۲-۲ آشنایی با مناطق تفرجگاهی و گردشگری</p> <p>۲-۳ آشنایی با مناطق حفاظت شده</p> <p>۲-۴ آشنایی با نحوه صدور مجوز فعالیت اکوتوریسم در محدوده مناطق تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست</p>	
۱۹	۱۰	۹	<p>توانایی شناخت اکوتوریسم</p> <p>۳-۱ آشنایی با تعاریف و مفاهیم اکوتوریسم</p> <p>۳-۲ آشنایی با جایگاه اکوتوریسم در مبحث اقتصادی</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۳-۳ شناسایی اصول اکوتوریسم و جاذبه های طبیعی ایران</p> <p>۳-۴ شناسایی اصول توسعه پایدار و اکوتوریسم</p>	
۲۵	۲۰	۵	<p>توانایی استقرار و زندگی در طبیعت</p> <p>۴-۱ آشنایی با انواع نقشه ها</p> <p>۴-۲ شناسایی اصول نقشه خوانی</p> <p>۴-۳ آشنایی با ابزارها و روش های جهت یابی در طبیعت</p> <p>۴-۴ شناسایی اصول جهت یابی در طبیعت</p> <p>۴-۵ آشنایی با علائم مصور در طبیعت</p> <p>۴-۶ آشنایی با وسایل و تجهیزات طبیعت گردی</p> <p>۴-۷ شناسایی اصول انتخاب محل مناسب و استقرار در طبیعت</p> <p>۴-۸ شناسایی اصول تعیین موقعیت جهت یابی از طریق علائم مصور در طبیعت</p>	
۷۵	۴۵	۳۰	<p>توانایی شناخت حیات وحش</p> <p>۵-۱ آشنایی با پستانداران ایران</p> <p>- خصوصیات کلی پستانداران</p> <p>- شناخت پستانداران :</p> <p>- نوع زیستگاه</p> <p>- مشخصات ظاهری</p> <p>- پراکندگی</p> <p>- عادات</p> <p>- تغذیه</p>	

اهداف و ریز برنامه درسی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<ul style="list-style-type: none"> - تولید مثل آشنایی با روش های مشاهده پستانداران در طبیعت - معرفی پستانداران دارای ارزش های اکوتوریستی در ایران - معرفی زیستگاه های خاص و با اهمیت 	۵-۲
			<ul style="list-style-type: none"> شناسایی اصول تشخیص انواع پستانداران دارای ارزش های اکوتوریستی در طبیعت 	۵-۳
			<ul style="list-style-type: none"> آشنایی با پرندگان ایران - خصوصیات کلی پرندگان - شناخت پرندگان: - نوع زیستگاه - مشخصات ظاهری - پراکندگی - عادات - تغذیه - تولید مثل 	۵-۴
			<ul style="list-style-type: none"> آشنایی با روش های مشاهده پرندگان در طبیعت - معرفی پرندگان دارای ارزش های اکوتوریستی در ایران - معرفی زیستگاه های خاص و با اهمیت 	۵-۵
			<ul style="list-style-type: none"> شناسایی اصول تشخیص انواع پرندگان دارای ارزش های اکوتوریستی در طبیعت 	۵-۶
			<ul style="list-style-type: none"> آشنایی با خزندگان و دوزیستان ایران - خصوصیات کلی خزندگان و دوزیستان ایران - شناخت خزندگان و دوزیستان ایران : 	۵-۷

اهداف و ریزبرنامه درسی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<ul style="list-style-type: none"> - نوع زیستگاه - مشخصات ظاهری - پراکندگی - عادات - تغذیه - تولید مثل 	۵-۸
			<p>آشنایی با روش های مشاهده خزندگان و دوزیستان در طبیعت</p> <ul style="list-style-type: none"> - معرفی خزندگان و دوزیستان دارای ارزش های اکوتوریستی در ایران - معرفی زیستگاه های خاص و با اهمیت 	۹-۵
			<p>شناسایی اصول تشخیص انواع خزندگان و دوزیستان دارای ارزش های اکوتوریسم در طبیعت</p> <ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با انواع حشرات - خصوصیات حشرات - شناخت حشرات - نوع زیستگاه - مشخصات ظاهری - پراکندگی - عادات - تغذیه - تولید مثل 	۵-۱۰
			<p>آشنایی با روش های مشاهده حشرات در طبیعت</p> <ul style="list-style-type: none"> - معرفی حشرات دارای ارزشهای اکوتوریستی در ایران - معرفی زیستگاه های خاص و با اهمیت 	۵-۱۱

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			شناسایی اصول تشخیص انواع حشرات دارای ارزش های اکوتوریستی در طبیعت	۵-۱۲
			آشنایی با وسایل و ابزار مورد نیاز برای فعالیت صحرایی	۵-۱۳
			- شناسایی اصول استفاده از ابزارهای مورد نیاز برای فعالیت صحرایی	
۳۸	۲۰	۱۸	<p>توانایی تشخیص غارها، کوه ها و زمین شناسی</p> <p>۶-۱ آشنایی با کوه های ایران، صخره ها، دیواره ها و کوه های یخی</p> <p>- آشنایی با مفاهیم کلی (کوه- قله- یال و)</p> <p>- اهمیت کوه ها</p> <p>- آشنایی با کوه های ایران</p> <p>۶-۲ شناسایی اصول مدیریت و برنامه ریزی در تورهای کوهنوردی</p> <p>۶-۳ شناسایی اصول طراحی و برآورد هزینه تورهای کوهنوردی</p> <p>۶-۴ آشنایی با انواع وسایل کوهنوردی</p> <p>۶-۵ شناسایی اصول استفاده از ابزار مناسب در کوهنوردی</p> <p>۶-۶ آشنایی با انواع غارهای ایران</p> <p>۶-۷ آشنایی با مفاهیم کلی غارها</p> <p>۶-۸ آشنایی با انواع غار و نحوه تشکیل آن ها</p> <p>۶-۹ آشنایی با انواع وسایل غارنوردی</p> <p>۶-۱۰ شناسایی اصول تشخیص غار و استفاده مناسب از وسایل غارنوردی</p> <p>۶-۱۱ آشنایی با زمین شناسی</p> <p>- تشخیص زمین از دیدگاه کلی</p> <p>- تشخیص کانی ها</p> <p>- تشخیص سنگ های آذرین</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			۶-۱۲ شناسایی اصول رسوب گذاری و تشخیص سنگ های رسوبی ۶-۱۳ شناسایی اصول سنگ های دگرگون شده ۶-۱۴ شناسایی اصول فسیلها و دیرین شناسی	
۱۶	۱۰	۶	توانایی شناخت اقلیم شناسی و هواشناسی ۷-۱ آشنایی با اقلیم کوهستانی ۷-۲ آشنایی با اقلیم بیابانی و نیمه بیابانی ۷-۳ آشنایی با اقلیم نواحی خزری ۷-۴ آشنایی با اقلیم سواحل جنوبی ایران ۷-۵ آشنایی با کلیات هواشناسی ۷-۶ شناسایی اصول اقلیم شناسی و هواشناسی	
۳۰	۱۲	۱۸	توانایی شناخت گونه های گیاهی ایران ۸-۱ آشنایی با طبقه بندی انواع گیاهان ۸-۲ آشنایی با رویشگاه های گیاهان ایران ۸-۳ آشنایی با تنوع گیاهی در ایران ۸-۴ آشنایی با گیاهان ایندمیک ایران ۸-۵ شناسایی اصول تشخیص انواع رویشگاه های باارزش اکوتوریستی در ایران	
۱۱	-	۱۱	توانایی شناخت روحيات ملل ۹-۱ آشنایی با روان شناسی اجتماعی ۹-۲ شناخت روحيات و خلیات ملل مختلف	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۱۵	-	۱۵	<p>توانایی شناخت اقوام و عشایر ایران</p> <p>۱۰-۱ آشنایی با عشایر ایران (بختیاری- قشقایی- شاهسون و ...)</p> <p>۱۰-۲ آشنایی با اقوام ایرانی (کرد- لر- ترک- بلوچ- فارس- ترکمن و ...)</p>	
۲۳	۸	۱۵	<p>توانایی شناخت فنون راهنمایی تور و نقش راهنما</p> <p>۱۱-۱ آشنایی با نحوه برقراری ارتباط با مسافران</p> <p>۱۱-۲ شناسایی اصول فراهم کردن امکانات جهانگردی</p> <p>۱۱-۳ آشنایی با وسایل حمل و نقل مسافر</p> <p>۱۱-۴ شناسایی اصول کنترل و رفع معضل و مشکلات اعضای تور</p> <p>۱۱-۵ شناسایی اصول وظایف راهنما در تور</p>	
۳	-	۳	<p>توانایی سخنوری و فن بیان</p> <p>۱۲-۱ آشنایی با تعریف فن بیان و ضرورت آن</p> <p>۱۲-۲ آشنایی با شرایط جسمانی، تربیتی و روانی</p> <p>۱۲-۳ آشنایی با تنفس و تمرین های آن</p> <p>۱۲-۴ آشنایی با خواص صدا (بلندی- وضوح- سطح)</p> <p>۱۲-۵ آشنایی با تأثیر صدا</p> <p>۱۲-۶ آشنایی با تلفظ صحیح</p> <p>۱۲-۷ آشنایی با مکانیزم صدا</p> <p>۱۲-۸ آشنایی با تمرینات عضلات و اندام های گفتار (گلو- حنجره- حفره دهان- زبان)</p> <p>۱۲-۹ آشنایی با بهداشت بیان</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۳۵	۲۰	۱۵	توانایی شناخت ورزش های مرتبط با طبیعت گردی	۱۳
			۱۳-۱	آشنایی با اسب و سوارکاری - تاریخچه اسب - نژادهای اسب - اسب های ایران - ورزش های مرتبط با اسب - لوازم و تجهیزات سوارکاری
			۱۳-۲	آشنایی با ورزش اسکی و پیست های اسکی - تاریخچه اسکی - فن اسکی - لوازم و تجهیزات اسکی - انجام ورزش اسکی
			۱۳-۳	آشنایی با ورزش شنا و غریق نجات - انجام عملیات شنا و غریق نجات
۹	۳	۶	توانایی عکاسی و فیلمبرداری در طبیعت	۱۴
			۱۴-۱	آشنایی با ساختمان دوربین عکاسی
			۱۴-۲	آشنایی با ساختمان دوربین فیلمبرداری
			۱۴-۳	آشنایی با انواع عدسی
			۱۴-۴	آشنایی با انواع فیلتر

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۱۴-۵ شناسایی اصول عکاسی در طبیعت</p> <p>۱۴-۶ شناسایی اصول فیلمبرداری در طبیعت</p> <p>۱۴-۷ شناسایی اصول نورسنجی، کادربندی و انواع حرکات در دوربین های عکاسی و فیلمبرداری</p>	
۱۱	۸	۳	<p>توانایی شناخت مناطق حفاظت شده</p> <p>۱۵-۱ آشنایی با مناطق تحت حفاظت سازمان محیط زیست</p> <p>۱۵-۲ آشنایی با تعاریف جامع مناطق ۴ گانه</p> <ul style="list-style-type: none"> - پارک های ملی - پناهگاه حیات وحش - مناطق شکار ممنوع - اثر طبیعی ملی <p>۱۵-۳ آشنایی با محدودیت های ورود به مناطق حفاظت شده</p> <p>۱۵-۴ آشنایی با اکوتوریسم و تأثیرات مثبت و منفی آن بر مناطق چهارگانه</p> <p>۱۵-۵ شناسایی اصول مناطق حفاظت شده</p>	
۱۸	-	۱۸	<p>توانایی شناخت زبان تخصصی</p> <p>۱۶-۱ شناسایی واژه های مرتبط با اکوتوریسم</p> <p>۱۶-۲ آشنایی با نحوه گفتگو در زبان تخصصی</p> <p>۱۶-۳ آشنایی با ترجمه متون تخصصی</p>	

اهداف و ریزبرنامه درسی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۱۰	-	۱۰	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار	۱۷
			آشنایی با بهداشت عمومی در سفر	۱۷-۱
			آشنایی با بیماری‌های رایج در سفر	۱۷-۲
			- گزیدگی‌ها	
			- مسمومیت غذایی	
			- آلودگی آب	
			کمک‌های اولیه و فوریت‌های امدادی	۱۷-۳
			- بریدگی‌ها	
			- شکستگی‌ها	
			- احیای قلبی و تنفس مصنوعی	
			- سوختگی‌ها	
			- مسمومیت‌ها	
			- حمل بیمار	
			شناسایی اصول کمک‌های اولیه	۱۷-۴

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : راهنمای طبیعت گردی (اکوتوریسم)

فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	تخته وایت برد		
۲	صندلی		
۳	میز		
۴	تلویزیون		
۵	کامپیوتر		
۶	دوربین چشمی		
۷	تلسکوپ		
۸	ویدیو پرژکتور		
۹	ویدئو CD		
۱۰	دوربین عکاسی		
۱۱	چادر		
۱۲	اطلس جغرافیایی		
۱۳	قطب نما		
۱۴	GPS		
۱۵	لوازم ماهیگیری		
۱۶	لوازم اسکی		
۱۷	لوازم سوارکاری		
۱۸	لوازم غارنوردی		
۱۹	لوازم کوهنوردی		
۲۰	ماژیک		
۲۱	تخته پاک کن		
۲۲	فیلم عکاسی		
۲۳	مداد		
۲۴	خودکار		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : راهنمای طبیعت گردی (اکوتوریسم)

فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۲۵	پاک کن		
۲۶	کاغذ		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل: راهنمای طبیعت گردی (اکوتوریسم)

فهرست منابع و نرم افزارهای آموزشی

ردیف	شرح
۱	فیلم آموزشی در خصوص اکوسیستم ایران
۲	فیلم آموزشی در خصوص حیات وحش ایران
۳	فیلم آموزشی در خصوص کوهها و غارهای ایران
۴	فیلم آموزشی در خصوص سخنوری و فن بیان
۵	فیلم آموزشی در خصوص اقلیم شناسی و هواشناسی ایران